

| t's the economy, stupid!

2011/40
06 | 06 | 2011

MENSEN

WELVAART

BESCHERMING

Marc De Vos
Directeur Itinera

Ik dacht spontaan aan de deze beroemde verkiezingslogan van Bill Clinton bij het aanhoren van de toespraken op Rerum Novarum. “Dankzij de sociale zekerheid hebben we de crisis beter doorstaan dan andere landen”, aldus de woordvoerder van de feestvierende christelijke arbeidersbeweging. Meteen de aanzet om die sociale zekerheid onaantastbaar te verklaren, eenieder te verketteren die hervorming bepleit en landen te brandmerken die hervorming beoefenen – nieuwe zondaar Duitsland op kop.

Wie sociale zekerheid wil behouden, zal ze moeten hervormen, daarover bestaat geen twijfel bij vele waarnemers die niet op de Bühne van Rerum Novarum stonden. Maar voor één keer ga ik het niet daarover hebben. Ik buig mij over de vraag of België effectief gered werd door zijn sociale zekerheid. Het is een refrein dat we al eerder hebben gehoord. Maar wat is er van aan? Minder dan je misschien zou denken.

Kijk, België heeft geen London of Wall Street. Dus snijdt de financiële crisis hier minder diep. We hadden geen zeepbel op de

vastgoedmarkt. Ierland, de VS, Spanje en Griekenland hadden die bijvoorbeeld wel. Zij betalen nu de rekening van collectieve verarming en economische verlamming. Het modale Belgische gezin spaart veel en leeft niet boven zijn stand. Daardoor hebben we als consumenten minder de riem dichtgesnoerd, waardoor de binnenlandse vraag sterker is gebleven.

De Belgische economie is ook minder succesvol in het exporteren naar grote groeilanden in Azië, Zuid-Amerika en omstreken. Daardoor is onze export minder

“

Dat België wat minder slecht boert dan enkele andere ontwikkelde landen is vooral te danken aan economische en demografische factoren, waarvan sommige overigens geen goed nieuws zijn voor ons toekomstig groeipotentieel.

”

gekelderd als pakweg de Duitse toen de wereldhandel in 2008-09 een ferme deuk kreeg. Daardoor profiteren we nu sterk van de Duitse heropleving. We zijn aan Duitsland verbonden met

de navelstreng. Als de Duitsers dankzij hun competitiviteitsmirakel de hofleverancier van China zijn geworden, dan leveren wij meer aan de Duitsers. We surfen dus gratis op het Duitse model dat we tezelfdertijd vakkundig afbranden.

Dan is de vergrijzing. Bron van meerkosten en groeivertragend op middellange termijn, maar ook van arbeidskansen op korte termijn. We vergrijzen immers snel en hebben de oudste overheid ter wereld. Daardoor is er meer vervangingswerkgelegenheid: ouderen maken spontaan plaats voor jongeren. Onze verslaving aan vervroegd pensioen helpt daarbij nog altijd een handje. We laven ons dan aan de opsmuk van de werkloosheidsstatistiek in vergelijking met andere landen, maar vergeten de generatielange impact op de overheidsfinanciën.

Kortom: dat België wat minder slecht boert dan enkele andere ontwikkelde landen is vooral te

danken aan economische en demografische factoren, waarvan sommige overigens geen goed nieuws zijn voor ons toekomstig groeipotentieel. Natuurlijk was er ook opvang via de sociale zekerheid, vooral via arbeidsduurvermindering en tijdelijke werkloosheid. Sociale zekerheid is inderdaad een “automatische stabilisator” die schokken opvangt, zij met budgettekorten die we nadien moeten afbetalen.

Maar andere landen hebben hun sociale zekerheid ook laten werken, ook in het niettemin vermaledijde Duitsland. Het gevolg is trouwens dat overal in Europa vooral bestaande jobs werden beschermd en dat werkzoekenden of kwetsbare werknemers met tijdelijke contracten – jongeren, immigranten en ouderen – de grootste slachtoffers van de crisis zijn. Kijk maar naar de wanhoop van de jongere generatie in Spanje, Italië of Portugal. De zwakkeren werden opgeofferd voor zij die al een job hadden.

Daarnaast is België ook de kampioen in gesubsidieerde tewerkstelling: maar liefst 65% van alle jobs die hier het afgelopen decennium werden bijgemaakt, zijn voor minstens 60% gesubsidieerd. Niet alleen in overheden, maar ook via de dienstencheques of

“

Hoe we het draaien of keren, het is en blijft dus de gewone economie waarop welvaart, werkgelegenheid en bescherming steunen.

”

in de uitdijende non-profit sector. Dit is een economische prestatie die er wezenlijk geen is, want iedereen weet dat je een crisis niet duurzaam kan oplossen met artificiële werkgelegenheid op kosten van de staatskas.

Hoe we het draaien of keren, het is en blijft dus de gewone economie waarop welvaart, werkgelegenheid en bescherming steunen. Wie de sociale zekerheid genegen is, moet daarom vooral werken aan nieuwe economische groei.

Marc De Vos doceert aan de UGent en is directeur van de denktank Itinera.

***Hij schrijft deze column in eigen naam*

Verschenen als opiniestuk in De Zondag van 05 mei

Voor duurzame economische groei en sociale bescherming.